

Vlaamse
overheid

Natuurlijke koolstofopslag voor veerkrachtig Vlaanderen: hoe markt creëren?

Anton Maertens

Beleids- & financieel coördinator VACRCF

Vlaamse
overheid

Vlaams Actieplatform Carbon Removals & Carbon Farming

- Intro**
- Zwaktes van CRCF**
- EU kader**
- CO2 prijszetting & markt**
- Hoe markt creëren?**
- Toekomstscenario's**

**Intro: VACRCF = uniek platform opgericht door
verschillende overheidsentiteiten met oog voor synergie**

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

DEPARTEMENT
WERK, ECONOMIE
WETENSCHAP, INNOVATIE &
SOCIALE ECONOMIE

AGENTSCHAP
LANDBOUW &
ZEEVISSERIJ

DEPARTEMENT
OMGEVING

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

VLAAMS
ENERGIE- &
KLIMAATAGENTSCHAP

INSTITUUT
NATUUR- EN
BOSONDERZOEK

ILVO

Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek

NATUURINVEST

3 netwerken, gebaseerd op research

Drie publiek-private experten-netwerken

Navigatienetwerk

EU level → regionaal
POC & interactiekatalysator

Financieel Netwerk

Duurzame verdienmodellen
Autonomie

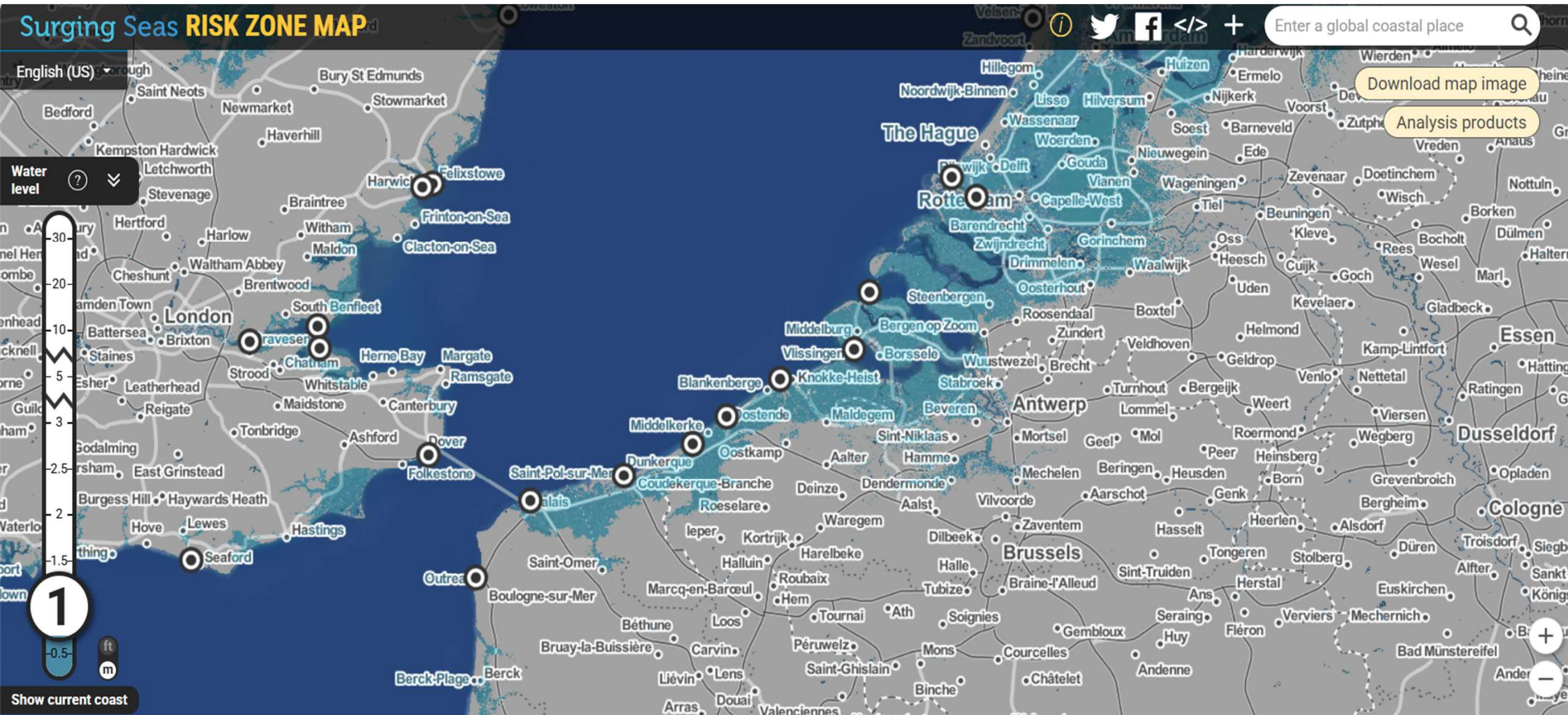

MRV Netwerk

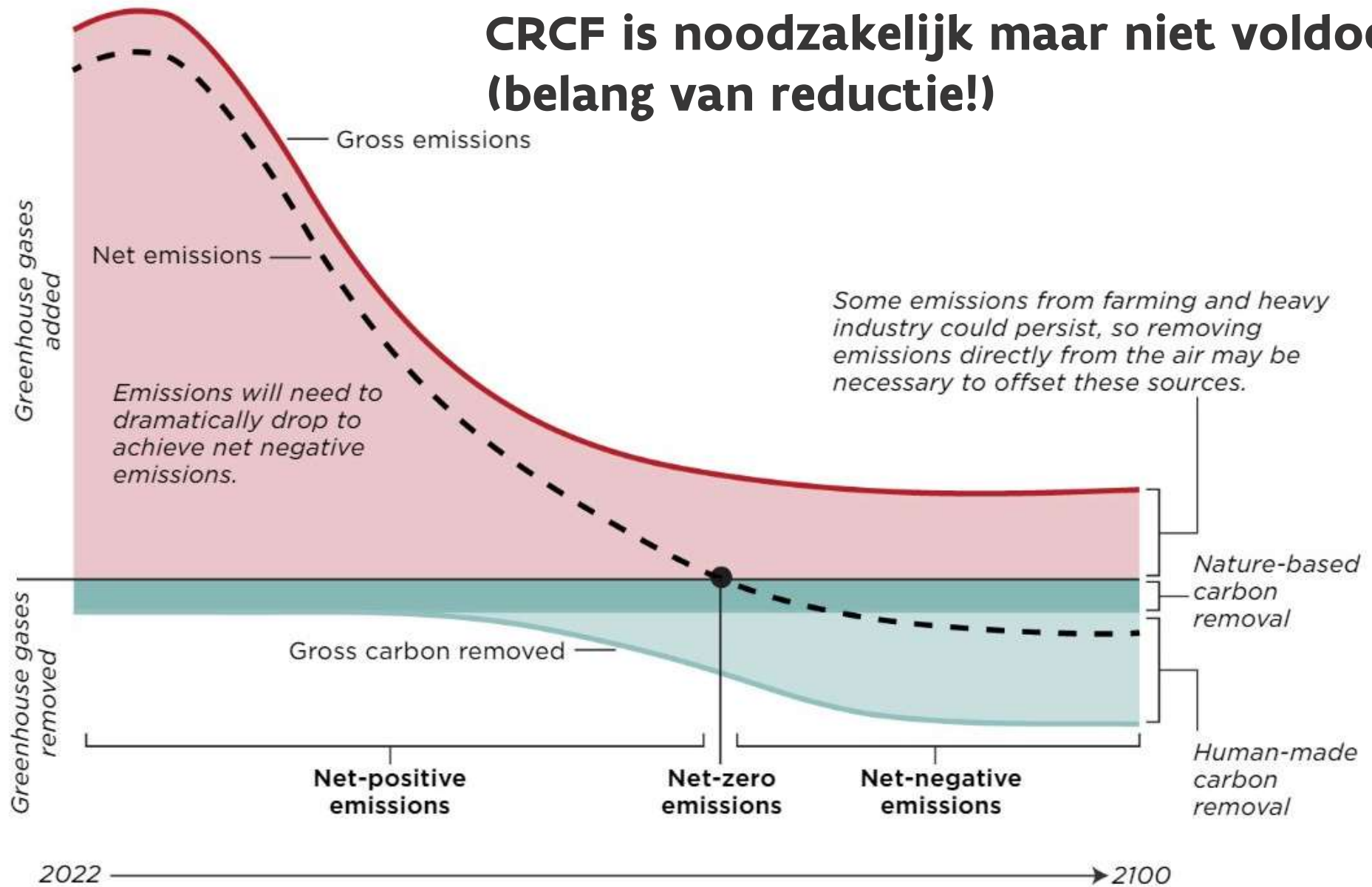
Bundelen gevalideerde kennis
Geharmoniseerde database

→ Gedragen beleidsvoorstel na 2 jaar

Klimaatcrisis is geen ecologische of economische uitdaging maar existentiële uitdaging

CRCF is noodzakelijk maar niet voldoende (belang van reductie!)

**Zwaktes CRCF
voorbije jaren:
veel hete lucht
verkocht**

Gebrek aan:
-transparantie
-duidelijkheid
-controleerbaarheid

We looked at the 50 carbon offset projects which have sold/retired the most credits

These projects total 343m retired credits, nearly one-third of the entire voluntary offset market.

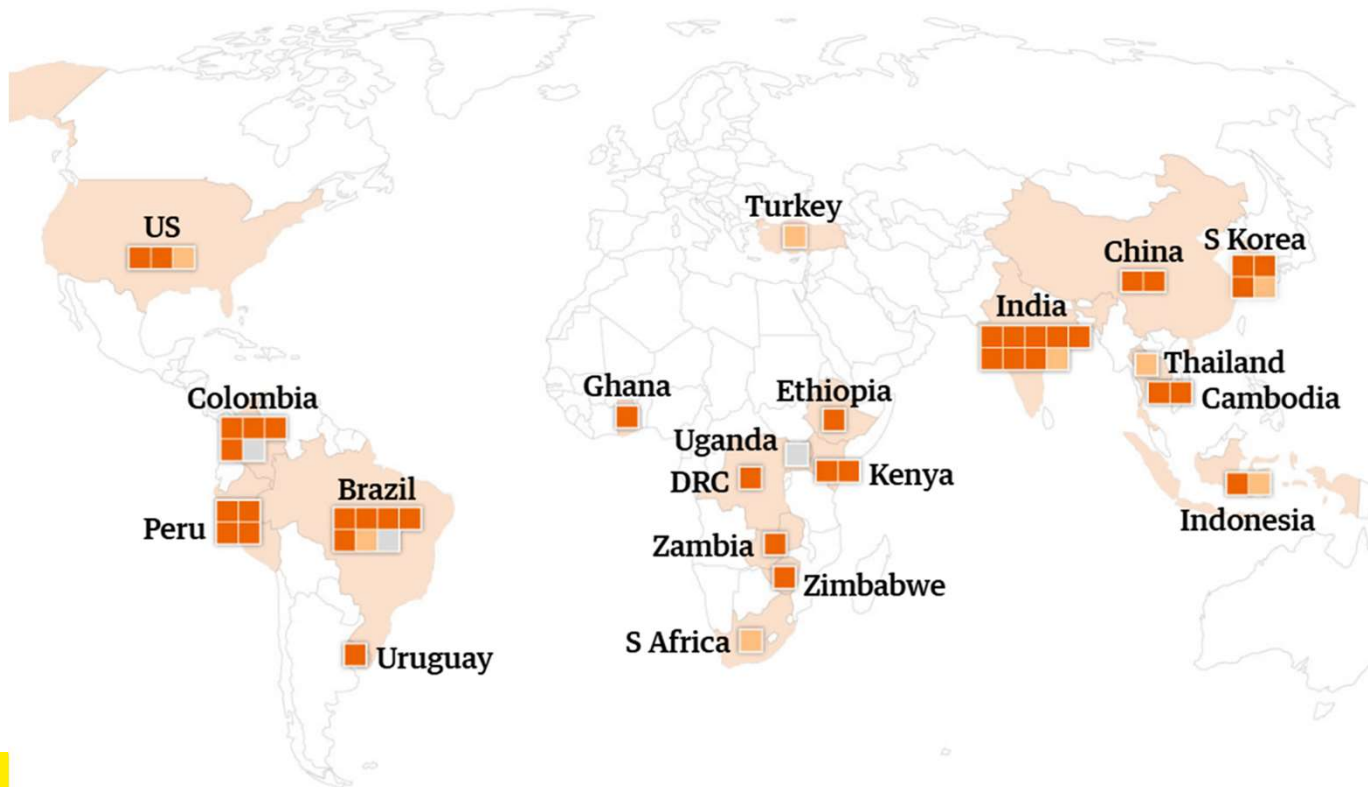

Guardian graphic. Source: Guardian/Corporate Accountability analysis using raw data from AlliedOffsets database.

Vaak bebossingsprojecten die nooit doorgingen (of al geplant waren in het globale Zuiden)

**Most of the top 50 carbon offsets projects
are in global south countries already
enduring climate impacts**

■ Likely junk ■ Potentially junk ■ Lacks information

EU CRCF verordening (2024)= gamechanger: QUALITY

1. Gekwantificeerd voordeel:

Activiteiten moeten leiden tot een **meetbare netto verwijdering** van koolstof uit de atmosfeer of een netto vermindering van broeikasgasemissies uit de bodem.

2. Additionaliteit:

De activiteiten **moeten verder gaan dan de bestaande regelgeving** en alleen financieel haalbaar zijn dankzij de stimulans die de certificering biedt.

3. Langdurige opslag:

Koolstof moet voor een **langere periode** worden opgeslagen, zodat het risico dat het opnieuw in de atmosfeer terechtkomt tot een minimum wordt beperkt.

4. Geen significante schade:

De activiteiten mogen geen significante schade aan het milieu veroorzaken en moeten idealiter **andere duurzaamheidsvoordelen** opleveren, zoals een verbeterde biodiversiteit, verminderde erosie, ...

Focus VACRCF : carbon farming

Koolstof uit de lucht capteren door fotosynthese en deze langdurig opslaan in natuurlijke systemen zoals bodem, bomen,...

Bebossing & agroforestry

Vernatting

Koolstofopbouw in
(landbouw)bodem

Carbon removal & sequestration: biochar & biogebaseerde bouwmaterialen

- **Motor: chemisch & pyrolyse**
- **Opslag: honderden jaren**
- **Twee à drie ton CO2 per ton biochar**
- **Cobenefits: licht verbeterde bodemproductiviteit, erosiebestrijding,...**

- **Isolatiematerialen of (hout)structuren**
- **Snelgroeïende planten of reststromen**
- **Vlas, hennep, stro, gras, hout,...**
- **Meervoudige klimaatvoordelen**
- **Zie renovatie- & woonopgave (Building Balance)**

EU: hoe lang is langdurige opslag?

⇒ Koolstof vastleggen in bodem of houtige biomassa

EN/OF

⇒ Reductie van bodememissies (altijd in combinatie met CR of LSE)

* Landbouwbodem **5 jaar activiteit (3 x verlengbaar) + 10 jaar monitoring*** tov baseline

* Wetlands : **10 j**

* Agroforestry en bebossing: **15j +10 j (monitoring) en 30 j (40 j monitoring)**

* Opslag in biobased (bouw)materialen **> 35 j.**

Waarom deze lange duur?

⇒ Risico op CO2 lekkage vermijden

⇒ Hoe langer, hoe 'hoger' de vergoeding

⇒ Vertrouwen en stabiliteit ipv quick wins & speculatie

Vlaamse
overheid

**Vlaams Actieplatform Carbon
Removals & Carbon Farming**

CO2 prijszetting & markt

Toekomstscenario's

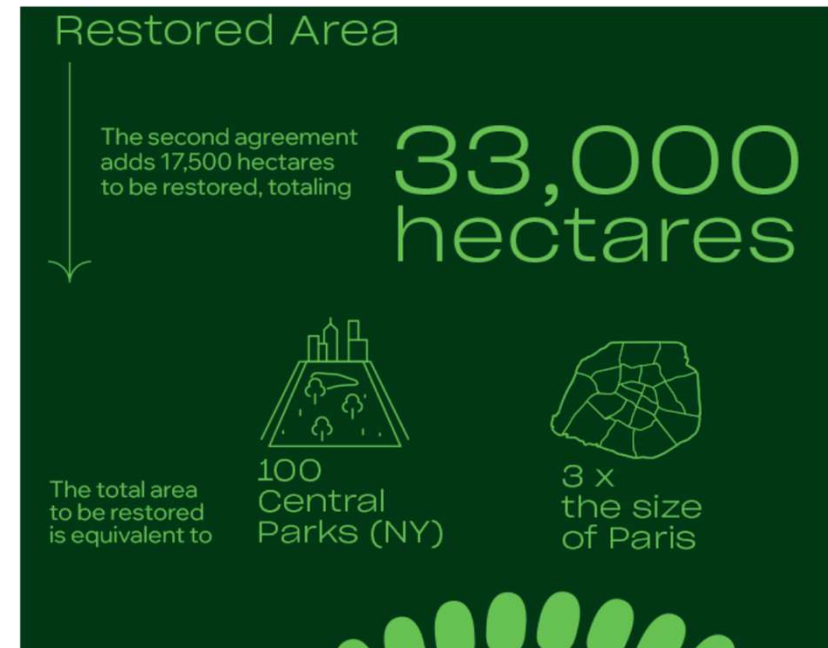
Wat kost een ton CO2? Zeer uiteenlopende prijzen maar realistisch: 35 –75 euro

Prijs zetting CO2	Prijs euro (opbrengst)	Kwalificatie praktijk	Tijdspanne	Platform
	4-40 euro	herbebossing /vermijden		
	5-10 euro	bebossing Zuiden	1 jaar	Verra /Gold -CO2Logic
	9,5 euro	cookstoves	1 jaar	Verra /Gold -CO2Logic
	10 euro	ETS 2009	Economische crisis	ETS
	20-40 euro	CO2 avoidance credits	onbekend	Riverse
	35 euro	Bebossing / CRF	gemiddeld	Label Bas Carbon
	40 euro	gewenste prijs Label Bas Carbon	gemiddeld	
	62 euro	ETS April 2025		ETS
	70 euro	ETS November 2024		ETS
	70-100 euro	ZLTO	Carbon farming	nvt
	90 euro	Theoretische interne berekening Danone	Bedrijfskost	nvt
	100 euro	ETS Februari 2023	Piek prijs	ETS
	100 euro	CO2 removal	Permanent (>100y)	Riverse
	120 euro	Carbon farming -melkboeren	5 jaar	Stichting Nationale Koolstof
	150 euro	Theoretische kwalificatie 1 ton/ embodied carbon	Gebouw - direct	nvt
	340 euro	Theoretische interne berekening BASF	Bedrijfskost	nvt
	875 euro	Theoretische berekening	Maatschappelijke kost	nvt
	1138 euro	Oceanische vastlegging	Permanent (>100y)	CDR YI

Bekende cases: Microsoft

Biochar: 1,24 miljoen ton

Herbebossing: 6,5 miljoen ton

Nu: 1000 hectare bebosning

Richting 2032

30.000 hectare bebosning

Geschat op 4,8 miljoen
CO2 certificaten (ton)

American Forest Foundation =
uitvoerder (focus op kleinere
eigenaars & empowerment)

Wie koopt?

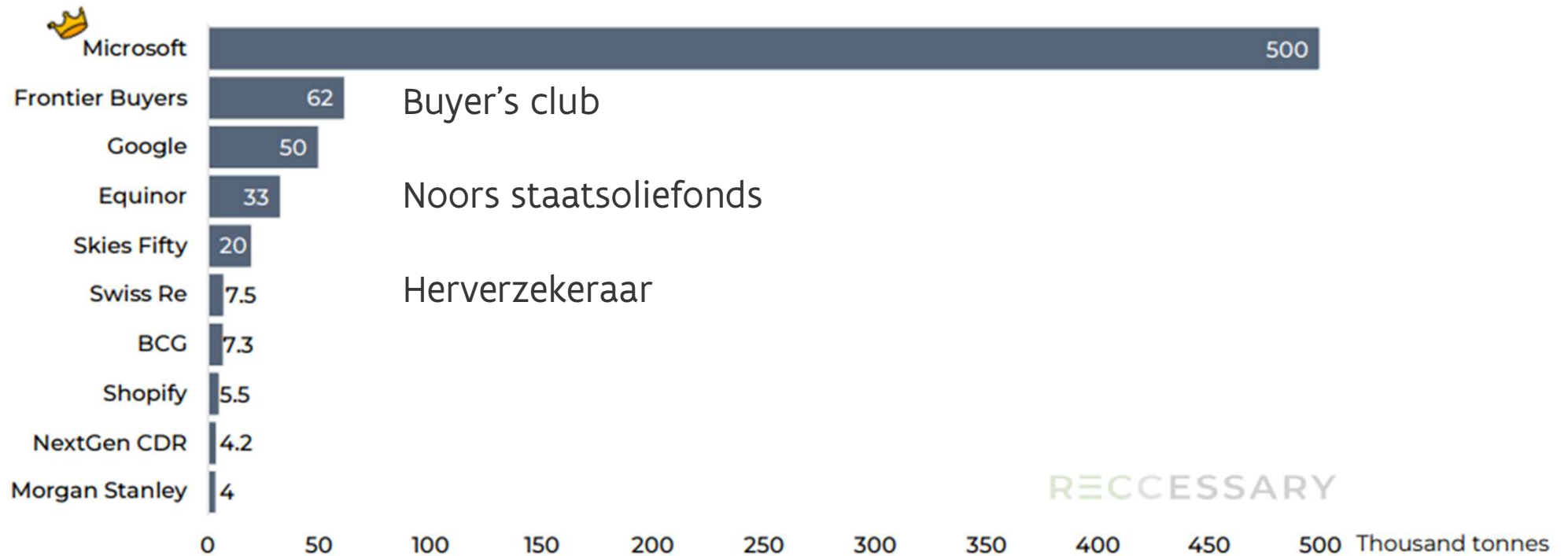
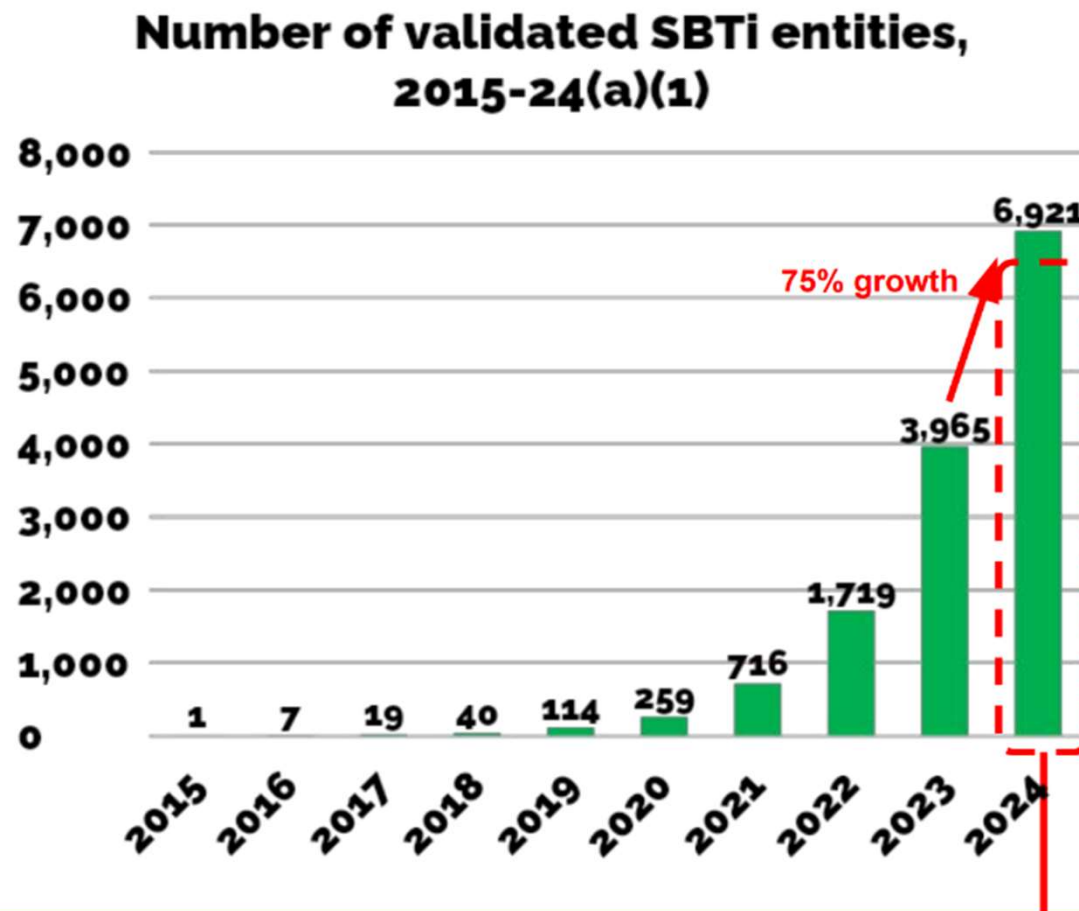

Figure 2-3. Top 10 global carbon removal buyers in 2024⁸

Waarom zouden bedrijven CO2 certificaten kopen?

ESG (bv. engagement van SBTi = science based target initiatives):
groeierende groep grote bedrijven met engagement voor net zero

Max. 10% offset
van scope 3

Coherent
reductieplan =
prioriteit

Waarom zouden bedrijven CO2 certificaten kopen?

Risicobeperking

- verzekeraars
- herverzekeraars
- financiële instellingen
- ...

Waarom zouden bedrijven CO2 certificaten kopen?

Toegang tot (kwalitatief) basisingrediënt van productie

Dankzij de steun van The Coca-Cola Foundation laten we verloren vennen en heide weer opleven.

-(fris)drank-
producenten

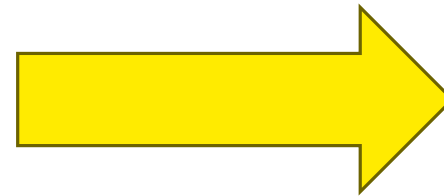
Maar ook:

-farma
-landbouwbedrijven
(bodemkwaliteit)

-....

© Jurgen Geevels (project
Natuurpunt & Coca Cola F)

Hoe (duurzaam) markt creëren?

Green

Trafigura Positions for 'Huge' Growth in Market for CO2 Credits

By [Natasha White](#)

September 30, 2025 at 3:45 PM GMT+1

The market for carbon credits, which just a few years ago was brought to its knees by allegations of greenwashing, is quietly staging a comeback.

In the first six months of 2025, companies used more carbon credits to offset emissions than at any point before, according to first-half figures compiled by MSCI Carbon Markets. The data, which goes back as far as 2010, also shows that about \$10 billion of capital was publicly committed to financing the generation of carbon credits in the first half of the year. That's more than three times as much as during the same period in 2024.

Hannah Hauman, head of carbon trading at commodities giant Trafigura Group, says there are now signs of "a huge amount of growth" across multiple markets for carbon credits.

Uitdagingen

- ▶ **Offsetting mag niet leiden tot verminderde insetting**

- ▶ **Voldoende marktvraag voor nieuwe producten**

- ▶ **Concurreren op een EU markt met kleine, versnipperde percelen**

- ▶ **Holistische aanpak (koolstof, stikstof, fosfor, biodiversiteit, economie...)**

Buyer's club? (Deloitte, 2024)

- Brug maken tussen weifelende groepen (uitvoerders van CO2 opslaan activiteiten enerzijds en kopers anderzijds)
- Cofinanciering tussen overheid en privé spelers (1 euro publiek vs. 3 euro privé met kwaliteitsgaranties en/of data-aanlevering via overheidsinstanties die MRV mee opzetten volgens EU kader – *blended finance*)
- Pre purchasing agreements: engagement tot vooraankoop (als de facto overbruggingskrediet)
- Langetermijn engagement met milestones => continuïteit & lange termijn afname voor landbouwers, bebossers, natte natuurbeheerders, biomassa- & biochar-producenten,... op basis van behaalde indicatoren

Vlaanderen heeft geen Netflix of Microsoft, maar..

- Kapitaalkrachtige financiële instellingen (banken, verzekeraars, pensioenfondsen,..)
- Sterke farma, telecom (met aanwezigheid van Google en Microsoft,..) en agrifood spelers
- Geëngageerd middenveld (vertegenwoordigd in MINA, edm) & al actieve CO2 capterende spelers
- SBTi => The Shift,..

=> coalition of the willing = mogelijke taak voor komende jaren, al kan een aankondiging tot aankoop al veel in beweging zetten.

Andere (hypothetische) opties om markt te stimuleren/creëren...

- Veiling voor vezelteelt (Nederland) richting hennep & vlas-teelt voor bouwmarkt (georganiseerd door departement Landbouw)
- Taks op interne vluchten (Frankrijk) voor bebossing, koolstoflandbouw,...
- Biobased (ver)bouwen => lagere rentevoet voor hypotheek van banken (Triodos, Rabobank,.. in Nederland)
- WORK-zones : mogelijke uitkoop meefinanciëren met CO2 certificaten

=>belangrijk om te beseffen dat je coherente en integere controle & MRV nodig hebt, maar dat er zonder stimulans geen markt is (én-én-én).

Toekomstscenario's

Uitdagend ... maar er zijn shortcuts mogelijk

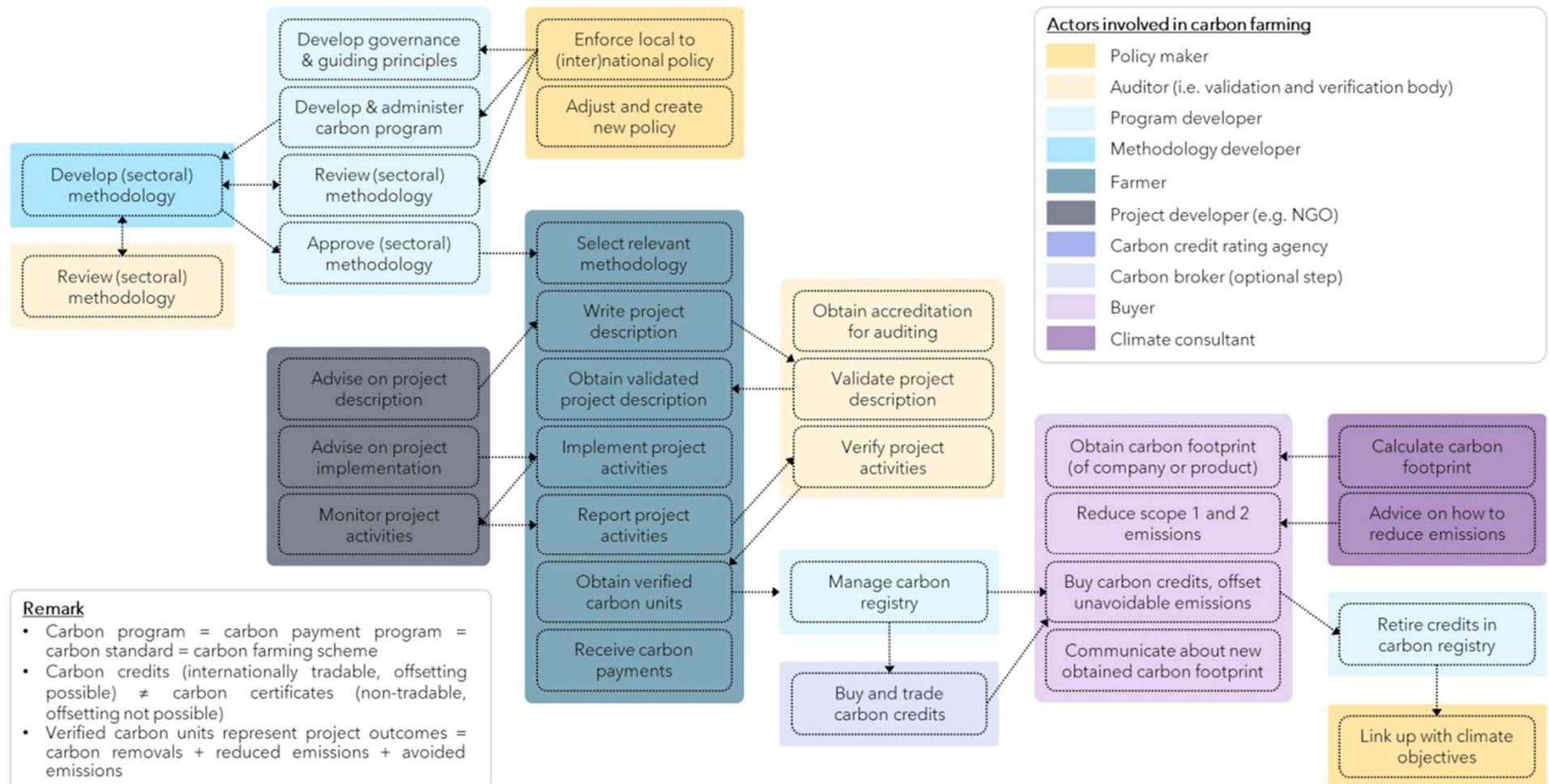

Figure 6: Overview of the numerous activities to be carried out correctly by various actors involved in carbon farming schemes and projects

Integreren in bestaand beleid (kosten beperken)

1. (Bestaande bodem)data:

Beroep doen op bestaande, bijkomende en geautomatiseerde data voor monitoring, reporting & verificatie.

2. (Bestaande) compliance:

Er gebeuren al veel controles voor aantal aspecten (zowel in landbouw, bossen als natuurgebieden, gebouwen,...) => te integreren in bestaande controletaken (kosten beperken).

3. (Bestaande land)plannen

LULUCF, Natuurherstelverordening & optie ETS: creëer samengestelde architectuur die inspeelt op plannen die specifiek landgebruik en inkomsten tegen klimaatverandering combineren

4. Stimulerend beleid vanuit overheid:

Via PIO en andere overheidstaken & -opdrachten vraaggestuurd inspelen op CO2 opslag in bouwmaterialen, ontharding, uitbreiding bossen, vernatte gebieden en koolstofopbouw in landbouw

Samenwerking stimuleren (in versnipperd Vlaanderen)

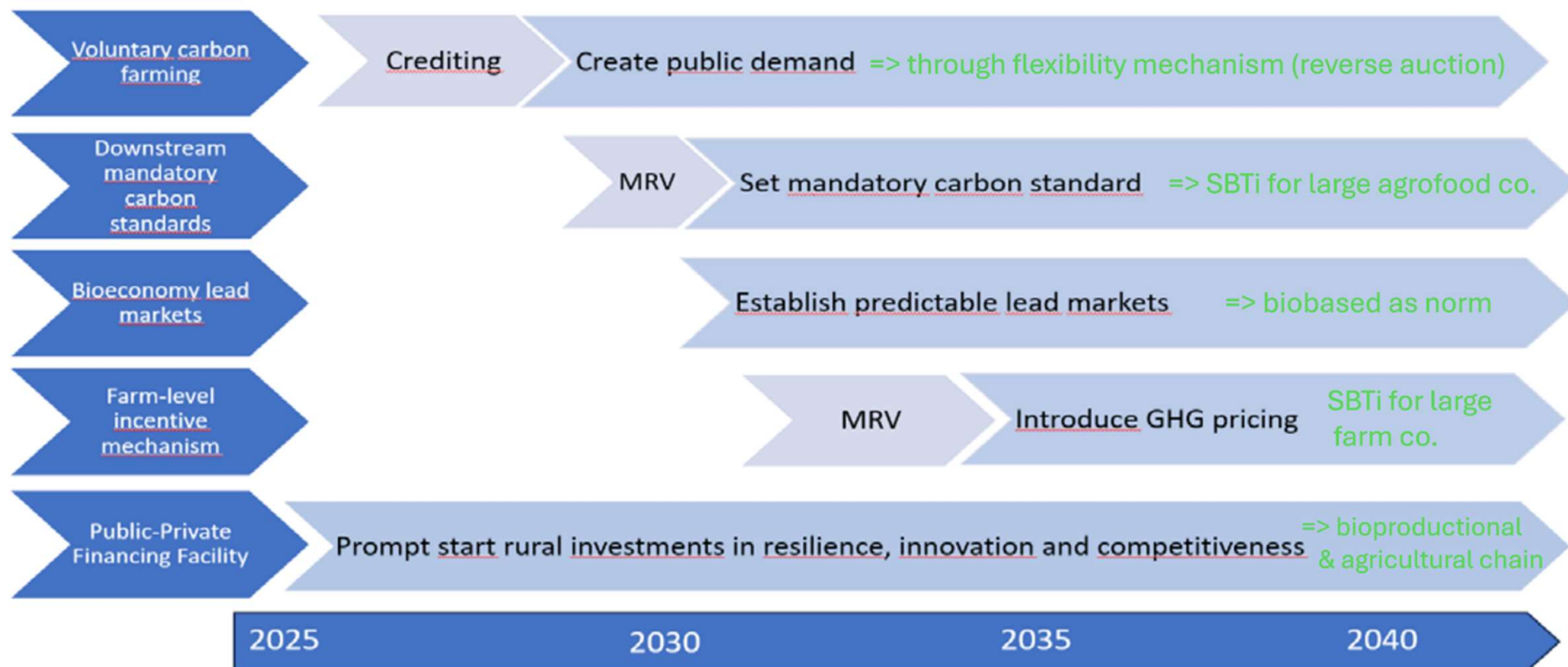

”Group auditing” (EC)

Voor individuele operatoren (1-5 ha) is CRCF zware admin, vandaar waarschijnlijk makkelijk(er) om te 'federeren':

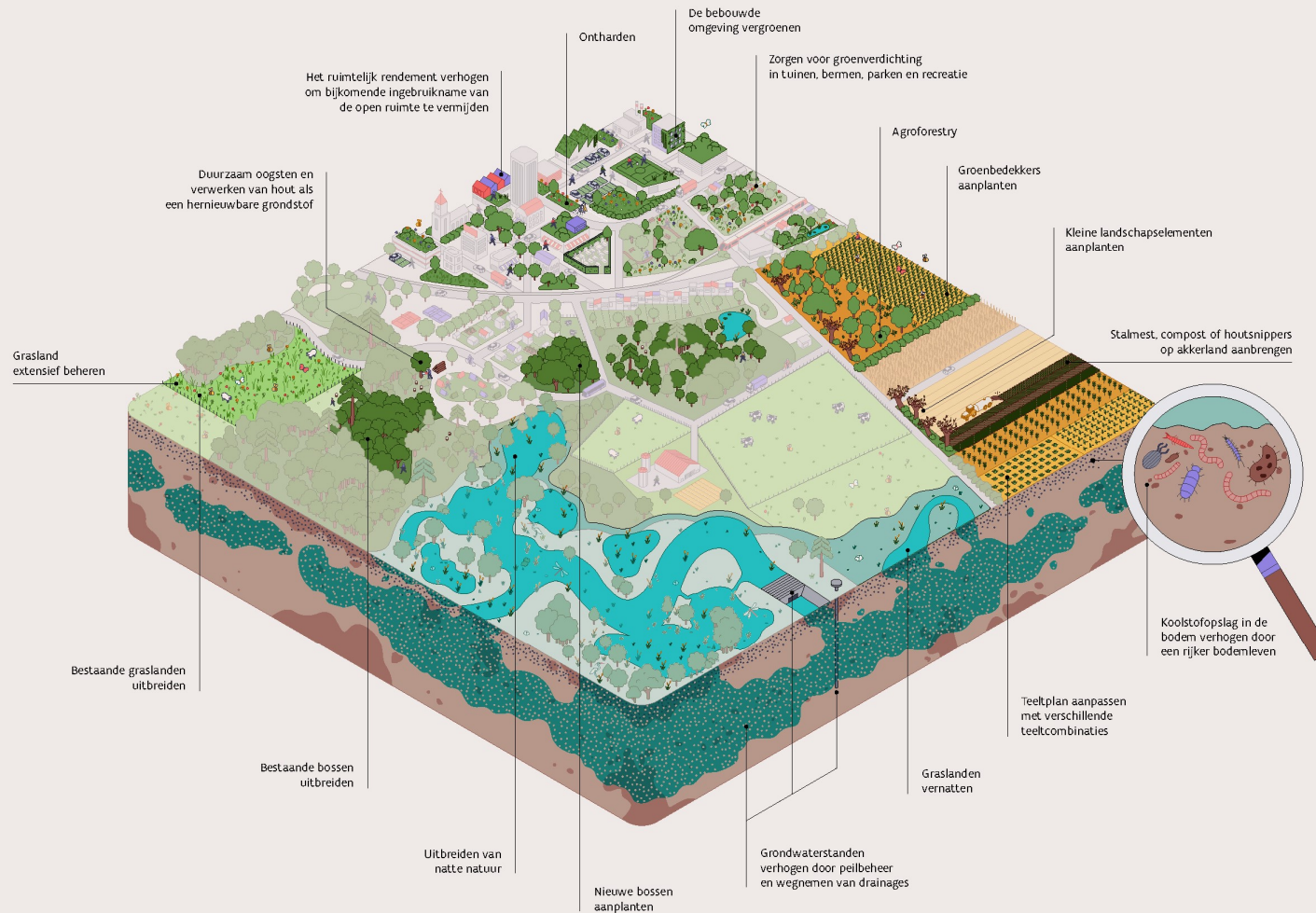
- bosgroepen
- boerencoöperatieves
- collectief natuurbeheer
- wijkrenovatie/ontwikkelaars
- publieke spelers /EVA's
- ...

Keten-werking (systeem-denken & markt stimuli)

Strawman Proposal – Florence School of Governance 2025 (ref. Plattelandspact?)

Alles is er

Cobenefits: meer dan CO2 (opening naar nature credits)

Domeinen	Methodieken	Beleidsopgaves (Omgevingswet)	1. Aanplant en Herbebossing	2. Koolstofvastlegging in de bodem	3. Biokool	7. Herstel van Wetlands
CIRCULAIRE ECONOMIE	Duurzame Economische Groei	Werkgelegenheid	+ Eco-tourism & Houtbouw	+ Inkomen carbon credits	+ Inkomen carbon credits	+ Eco-tourism
			+ Houtbouw	Geen directe invloed	+ Biochar Productie	+ Werkgelegenheid
			+ Bio-based Materiaal	+ Duurzamer gebruik	+ Bio-enhanced Materiaal	+ Biobased materialen (lisdodde)
LEEFOMGEVING	Duurzame Grondstoffen	Afval	+ Geen directe invloed	+ Less pesticides	+ Bioafval als brandstof	+ Opname zware metalen
			+ Bio-based Materiaal	+ Efficient bio-based material	+ Bio-based materiaal (cement)	+ Biobased materialen (lisdodde)
			+ Mentale gezondheid Luchtkwaliteit	Geen directe invloed	Geen directe invloed	+ Verbeterd gezondheid
			+ Ruimtegebruik	+ Gebruikt bestaande ruimte	+ Gebruikt bestaande ruimte	+/- Ruimte nodig
ENERGIE	Energietransitie	Energie-efficiëntie	+ Koolstofvastlegging	+ Koolstofvastlegging	+ Koolstofvastlegging	+ Koolstofvastlegging
			+ Onbekend	+ Minder Kunstmest	+ Production Heat	+ Geen directe invloed
WATER	Waterkwaliteit	Waterbeheer	+ Filtering	+ Positief Effect	Geen directe invloed	+ Schoner Water
			+ Helpt waterregulering	+ Watervasthoudend	+ Watervasthouden & regulering	+ Regulering
			+ Waterbeschikbaarheid	+ Watervasthoudend	+ Watervasthouden	+ Watervasthoudend
BODEM	Bodemkwaliteit		+ Positief Effect	+ Positief Effect	+ Kwaliteit & Zware metalen opname	+ Verbeterd
KLIMAAT-VERANDERING	Landdegradatie	Droogte	+ Controleert degradatie	+ Bulkdichtheid	+ Structuur	+ Vormt grond
			+ Watervasthoudend	+ Watervasthoudend	+ Watervasthoudend	+ Verminderd impact
			+ Overstromingen	+ Bulkdichtheid	+ Onbekend	+ Verminderd impact
LANDBOUW & VOEDSEL	Duurzame landbouw/ visserij	Voedselzekerheid	+ Veerkracht	+ Vebeterd	+ Vebeterd	+ Klimaatbestendigheid
			+ Agroforestry	+ Bodemvruchtbaarheid	+ Bodemvruchtbaarheid	+ Geen directe invloed
			+ Stikstof	+ Bodemvruchtbaarheid	+ Gewasopbrengst	+ Stabiele Voedselvoorziening
			+ Nutriënten	+ Onbekend	+ Verminderd uitstoot	+ Stikstofopslag
NATUUR	Biodiversiteit	Habitat	+ Nutrient retentie	+ Vebeterd	+ Meer beschikbaar & Retentie	+ Nutriëntenkringloop
			+ Vergroot hoeveelheid	+ Bodembiodiversiteit	+ Bodemleven	+ Herstelt Biodiversiteit
			+ Vergroot Habitat	+ Vebeterd habitat	+ Verbeterd habitat	+ Vergroot Habitat
			+ Natuurbehoud	+ Bodembiodiversiteit	+ Gezonder	+ Veerkrachtiger
			+ Groenblauwe dooradering	+ Sterkere veradering	+ Geen directe invloed	+ Sterkere veradering
			+ Ecosysteemdiensten	+ Versterkt bodem	+ Versterkt bodem	+ Versterkt
			AANTAL POSTIEVE VERBANDEN PER METHODIEK	23	22	22
						23

Heb je vragen/opmerkingen/suggesties?

- Stuur een mail naar **Anton Maertens**
(anton.maertens@vlaanderen.be - NAV &FIN), of
Stien Beirinckx (stien.beirinckx@vlaanderen.be -
MRV – wetenschappelijk netwerk)
- Spreek ons aan :)

Dank u!